

Bestämning av mjukpunkt (ver 3)

"Svensk metodhandledning utgiven av "METODGRUPPEN för provning och kontroll av vägmateriäl"

"Denna arbetsinstruktion förtydligar hur vi i Sverige ska tolka arbetssättet i metoden. Det skall observeras att arbetsinstruktionen utgör ett komplement till metodbeskrivningen. Vid tvist om arbetssättet har metodbeskrivningen tolkningsföreträde. Ackreditering kan bara göras av provningsmetoden."

(Siffror inom hakparenteser, [ ], avser hänvisningar till standardens kapitelindelning)

Metodens användning och begränsningar

1	Förändringar sedan föregående version SS-EN 1427:2007 markeras i röd text

Utrustning

1	Inte längre kvicksilvertermometer som referenstermometer. Krav på termometrar till provning i vatten respektive i glycerol finns under punkt 6.1.7.1
2	En teknisk varning finns med i scoopet med anledning av bytet från kvicksilvertermometrar. Detta kan ge skillnader i mjukpunkt över 100°C vilket man ska vara uppmärksam på.
3	Nytt krav på kontroll/kalibrering av all utrustning minst en gång per år.
4	
5	

Arbetsgång

1	Värm upp lämplig mängd provmaterial (temperaturen som provet skall värmas upp till hämtas från EN 12594)
2	Homogenisera provet genom omrörning (särskilt viktigt vid PMB).
3	Värm ringarna till max 100°C över förväntad mjukpunkt. Två ringar för penetrations bitumen och fyra ringar för modifierat bitumen.
4	Fyll ringarna med bitumen med en viss överfyllnad, undvik att få med luftbubblor, och låt svalna i minst 30 min i rumstemperatur.
5	Skär av överflödigt bitumen precis innan placering i ringhållarna för att undvika förorening.
6	Välj lämplig vätska och termometer utifrån förväntad mjukpunkt. Krav på termometer 6.1.7.1 Förväntad mjukpunkt 28-80°C används vatten med starttemperaturen 5±1°C Förväntad mjukpunkt 80°C-150°C används glycerol med starttemperaturen 30±1°C
7	Placera kulorna, ringhållarna med de bitumenfyllda ringarna och centreringsringar i bägare med tempererad vätska vald enligt punkt ovan. Temperera i minst 15 min och högst 20 min.
8	Torka av eventuell kondens utanpå behållaren och placera i mjukpunktsapparaten så snabbt som möjligt för att minimera påverkan på starttemperaturen.
9	Placera kulorna på de bitumenfyllda ringarna, kontrollera att starttemperaturen är inom givet intervall (5±1°C för vatten och 30±1°C för glycerol) och starta testet.
10	För vatten gäller: Temperaturstigningen under testet ska ske med 5,0 ±0,6°C/min och en genomsnittlig temperaturökning inom ±1°C av antal minuter x5°C. Uppvärmningshastigheten skall vara uppnådd inom tre minuter. För glycerol gäller det att reglera uppvärmningshastigheten innan vätskan har uppnått 60°C. En rekommendation finns på att detta borde ske inom 6 minuter, dock inget krav. Se Annex B i metoden för exempel på temperaturgradienter.

Bestämning av mjukpunkt (ver 3)

"Svensk metodhandledning utgiven av "METODGRUPPEN för provning och kontroll av vägmateriäl"

11	Registrera temperaturen för vardera ring när kulan bryter strålen/när botten. För mjukpunkter under 80°C får det max skilja 1°C mellan de två ringarna och för mjukpunkter över 80°C får det inte skilja mer än 2°C för godkänt resultat. Vid större spridning görs testet om från början.
12	

Beräkning

1	Finns ingen formel i metoden. Medelvärde av två enskilda ringars resultat.
2	
3	
4	

Rapport

1	Resultatet rapporteras som ett medelvärde av de två ringarnas mjukpunkt. Mjukpunkt $\leq 80^{\circ}\text{C}$ redovisas till närmaste 0,2°C Mjukpunkt $\geq 80^{\circ}\text{C}$ redovisas till närmaste 0,5°C
2	Redovisa i rapporten vilken typ av termometer som använts
3	
4	